

newton media

 Český rozhlas

**ANALÝZA MEDIÁLNÍ REPREZENTACE
PREZIDENTA ČR MILOŠE ZEMANA A
PREZIDENTSKÉHO ÚŘADU ČR
VE VYBRANÝCH POŘADECH ČESKÉHO
ROZHLASU**

Období: 1.1.2016 – 30.5.2016

CÍLE ANALÝZY

- **Předmětem analýzy** je obraz českého **prezidenta Miloše Zemana a prezidentského úřadu ČR**, tak jak jej ve svých vybraných publicistických pořadech vysílaných stanicemi ČRo Radiožurnál, ČRo Dvojka a ČRo Plus vykreslil veřejnoprávní Český rozhlas v období **od 1. ledna 2016 do 31. května 2016**.
- Konkrétními pořady, které tato analýza zkoumá, jsou pořady **Dvacet minut Radiožurnálu** (ČRo Radiožurnál, každý všední den po 17. hodině), **Názory a argumenty** (ČRo Plus, každý den po 18. hodině) a **Jak to vidí** (ČRo Dvojka, každý den kromě soboty v 8:30 hodin).
- Cílem analýzy je zjistit, nakolik si ČRo během stanoveného období v určených pořadech počínal **v souladu s povinnostmi média veřejné služby** uvedenými v Zákoně 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu (dále jen ZČRo) a v Kodexu Českého rozhlasu (dále jen Kodex).

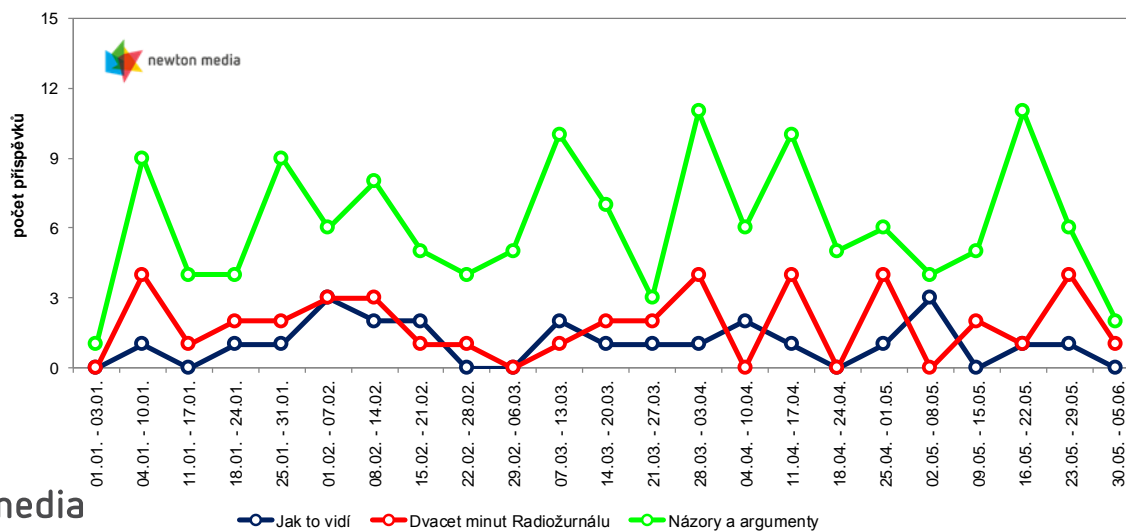
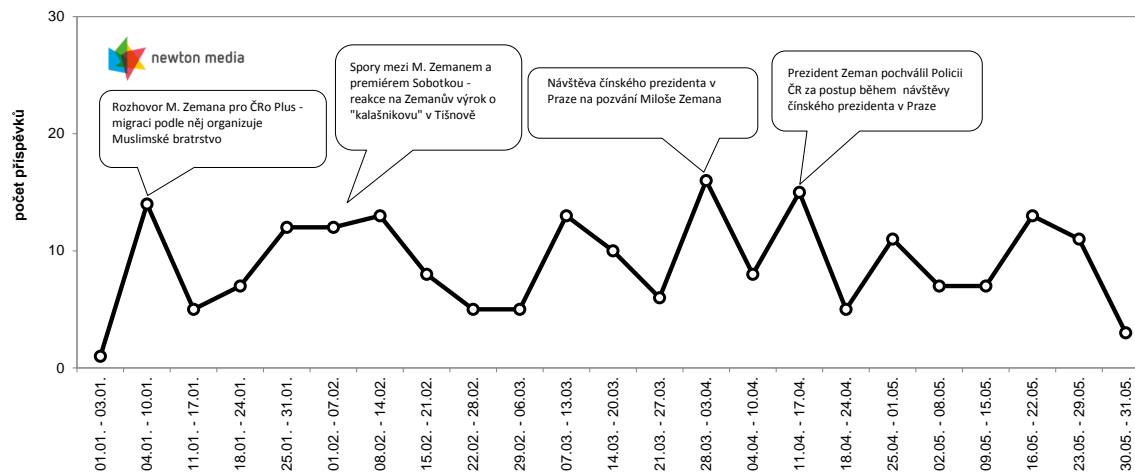
POSTUP ANALÝZY

- **Celkem** bylo analyzováno **207 příspěvků** (odvysílaných relací nebo jejich částí) z mediálního archivu Newton Media.
- Analýza se dělí na **kvantitativní** a **kvalitativní** část – cílem **kvantitativní** je zmapovat publicitu prezidenta v předem daném časovém a programovém rámci z hlediska sledovaných parametrů – **vyváženosti** a **objektivity** – a jejich indikátorů.
- Indikátory **vyváženosti** jsou především variabilita různých sledovaných faktorů ve vysílání (hodnotící tón, výběr témat, hostů atd.), indikátory **objektivity** např. neutralita moderátora, míra fakticity příspěvků, vyváženost argumenace apod.
- **Kvalitativní** část se zaměřuje na konkrétní výseč příspěvků vybraných na základě kvantitativní analýzy – zejména s ohledem na vystupování moderátora – a zkoumá konkrétní situace, v nichž moderátor vystupoval jinak než neutrálně.

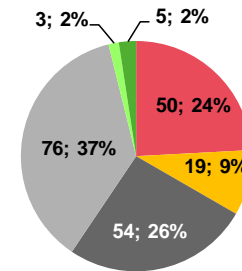
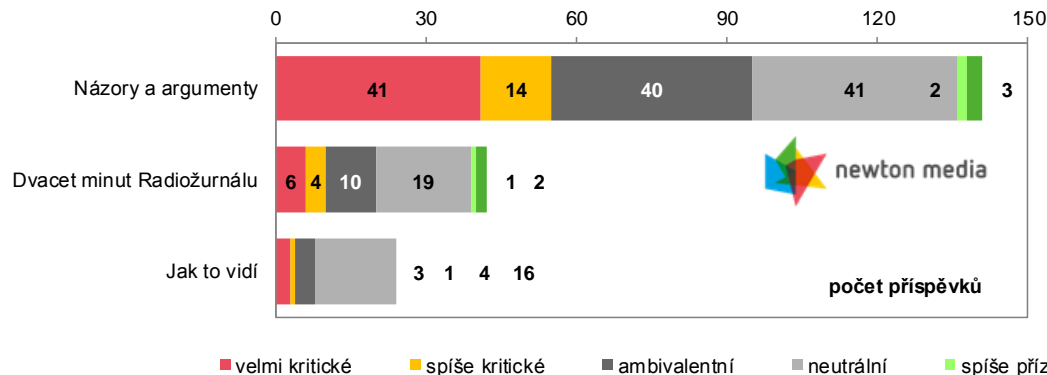
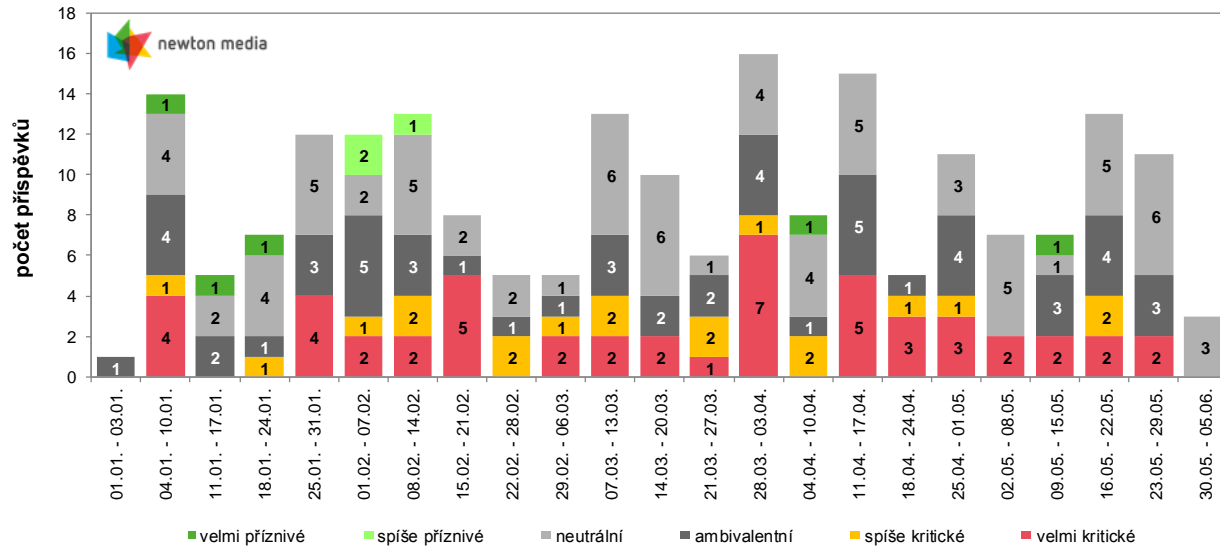
RELEVANTNÍ KONTEXTY ANALÝZY

- **Legislativní** – rámec rozhlasového vysílání, potažmo jeho analýzy tvoří platná legislativa a kodex ČRo – vymezují co je objektivita a vyváženost – jsou stále přítomné – pro tuto analýzu je klíčové, jak chápou **publicistické pořady**
- **Vnitřní** – analyzované pořady mají svou vlastní identitu/profil – historii, personální obsazení, dramaturgii atd.
- **Společensko-politický** – předmět analyzovaného vysílání – prezident Zeman je vnímán jako vyhraněná osobnost, která jeví snahy rozdělovat a polarizovat společnost – mimo jiné i ve vztahu k médiím včetně veřejnoprávních; ve společnosti probíhá debata/spor o roli „politické korektnosti“, která ji rovněž rozděluje – přitom ČRo má ze zákona povinnost být „politicky korektním“ médiem
- **Metodologický** – chybí možnost komparace výzkumných zjištění – komparativní analýza by měla větší výpovědní hodnotu
- **Mediální** – mediální kauzy prezidenta Zemana ve vztahu k ČRo – např. vulgární výrazy v pořadu „Hovory z Lán“ 2.11.2014 – další přímý přenos až po více než roce; aktuální kauza ČT vs RRTV „Americká volební noc“ 12.1.2017 – kritika nevyváženosti zpravodajství – argumenty, debaty a komentáře na toto téma v médiích vytvářejí pro média veřejné služby jistý precedens

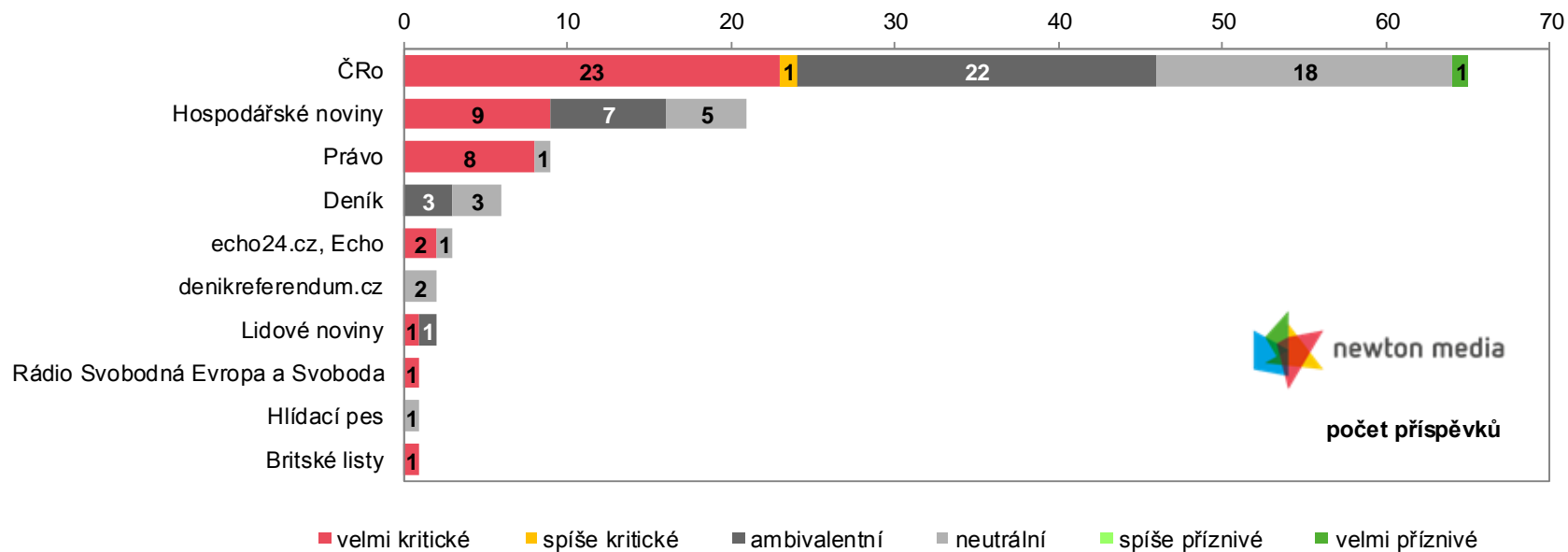
VÝVOJ PUBLICITY V ČASE

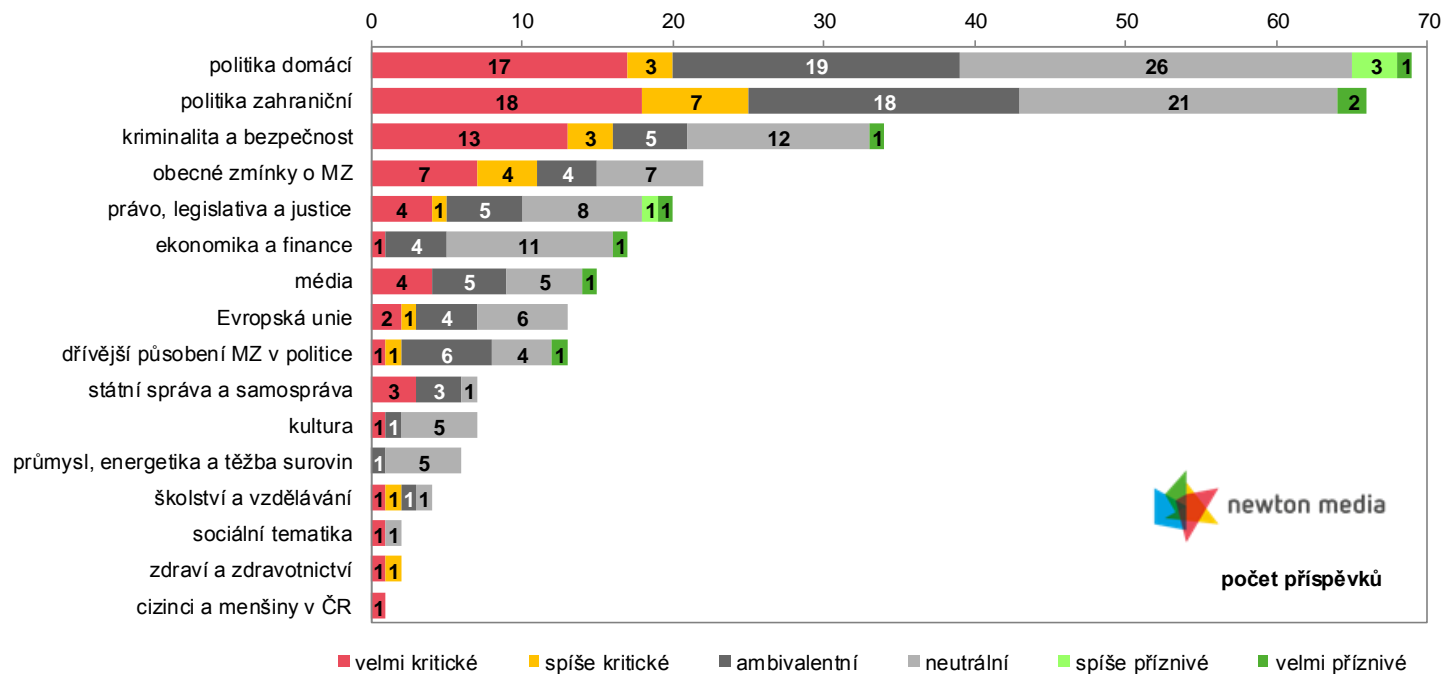
VARIABILITA HODNOTÍCIHO VYZNĚNÍ VŮČI PREZIDENTU ZEMANOVÍ

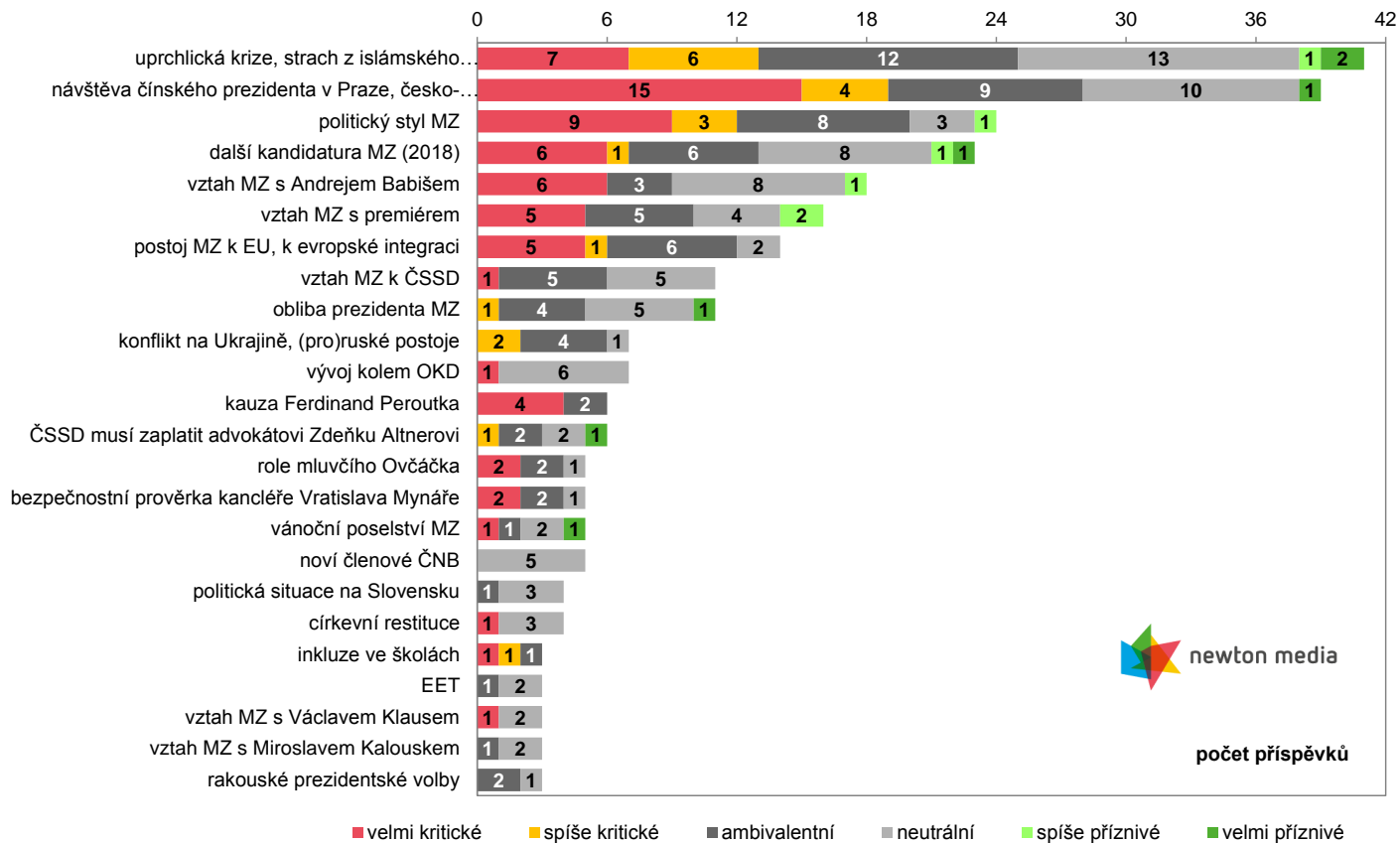
VARIABILITA CITOVANÝCH ZDROJŮ

TEMATICKÁ VARIABILITA

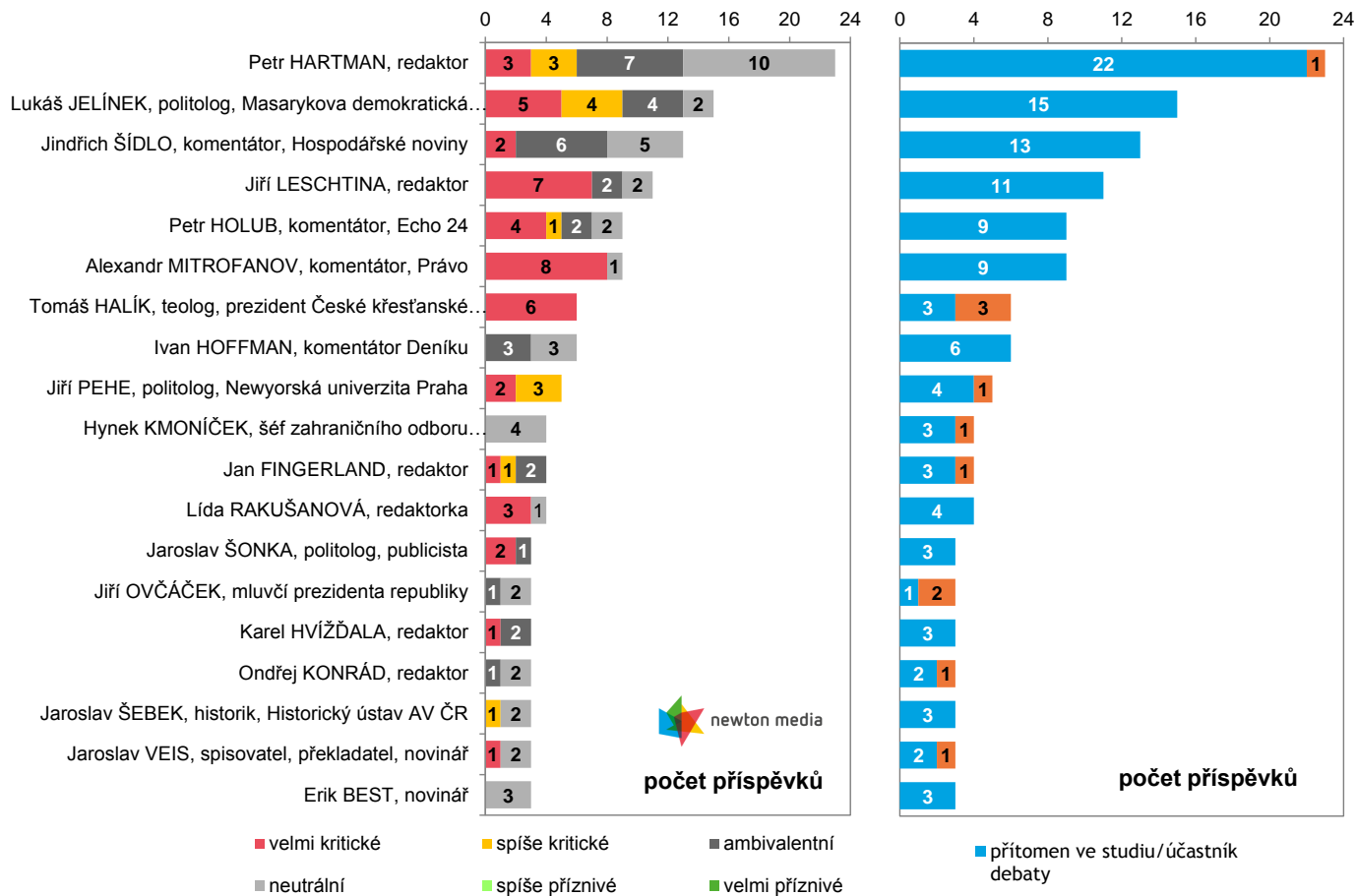

VARIABILITA KAUZ

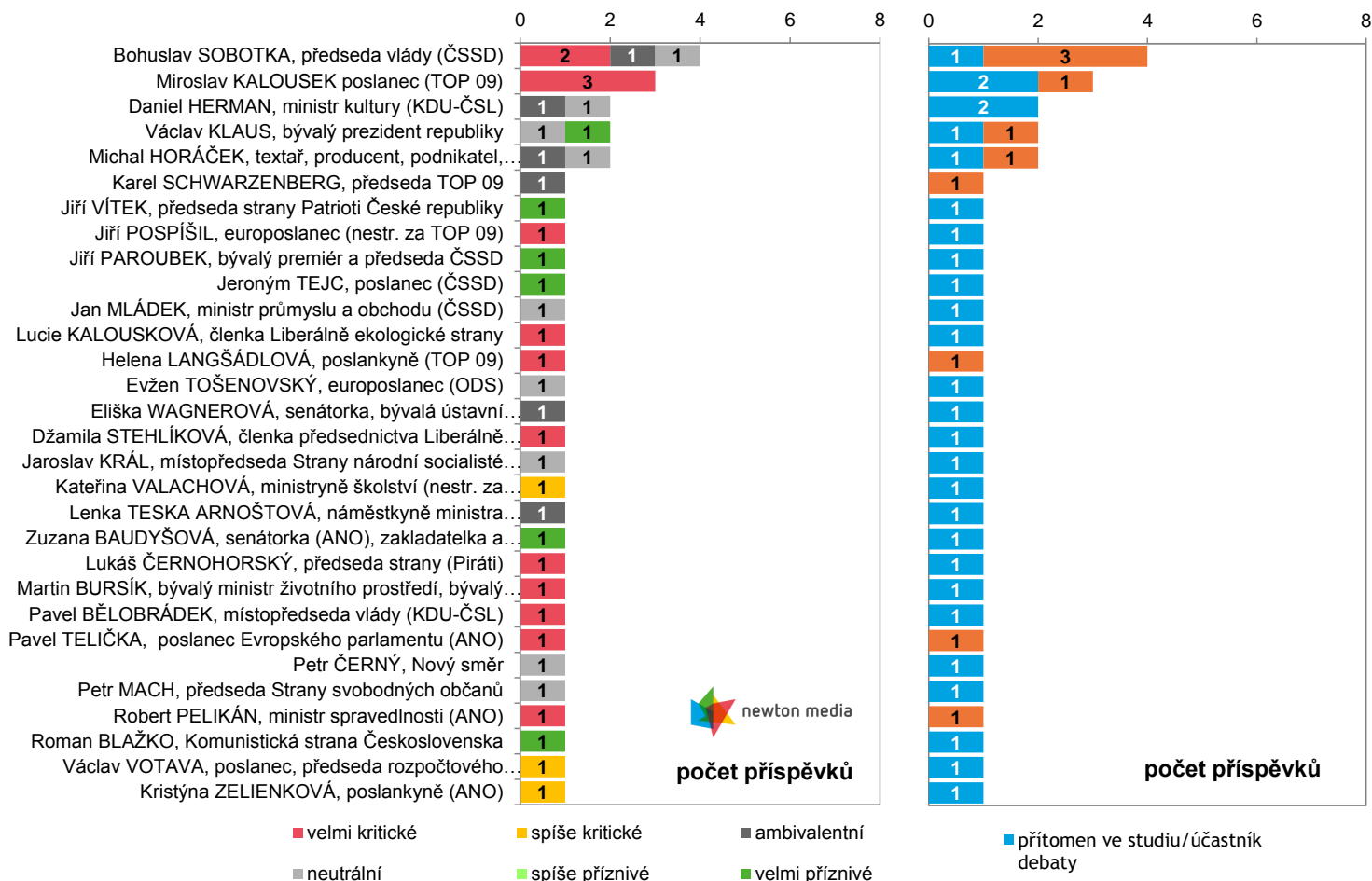

počet příspěvků

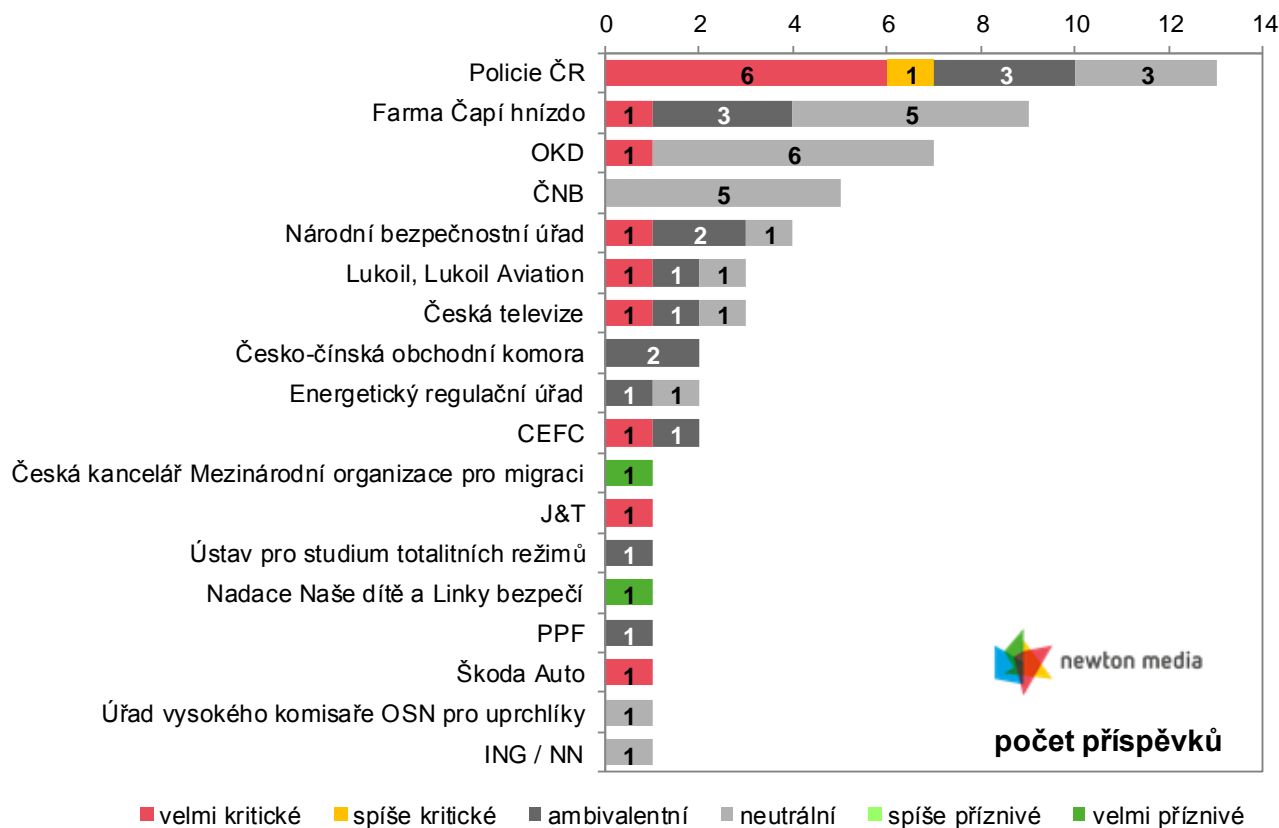
VARIABILITA CITOVANÝCH OSOBNOSTÍ

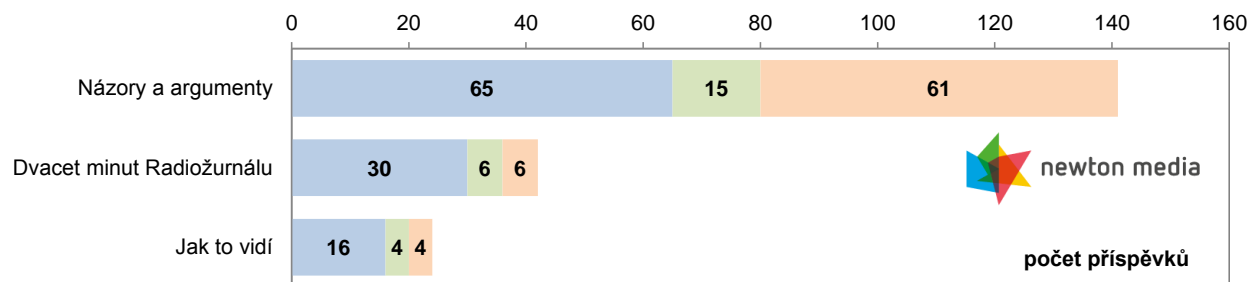
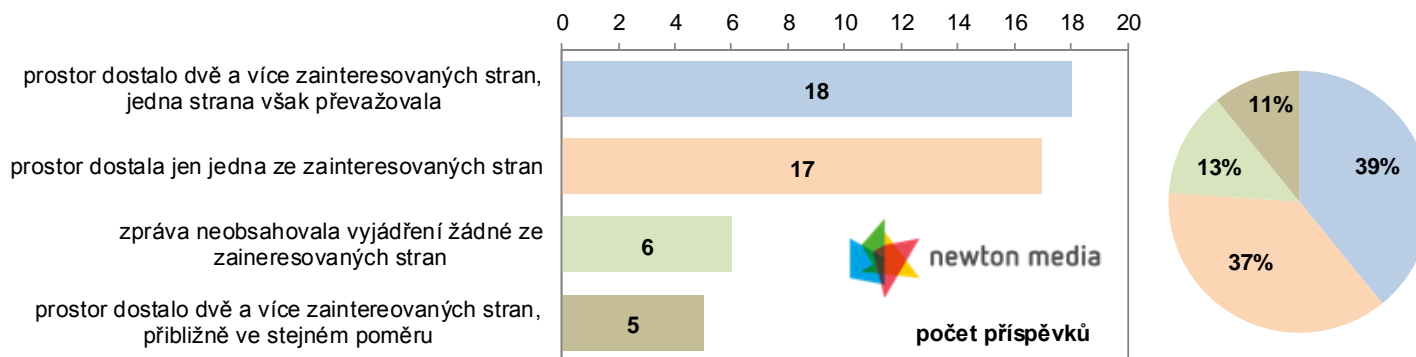
VARIABILITA CITOVANÝCH POLITIKŮ

VARIABILITA ZASTOUPENÍ INSTITUCÍ A FIREM

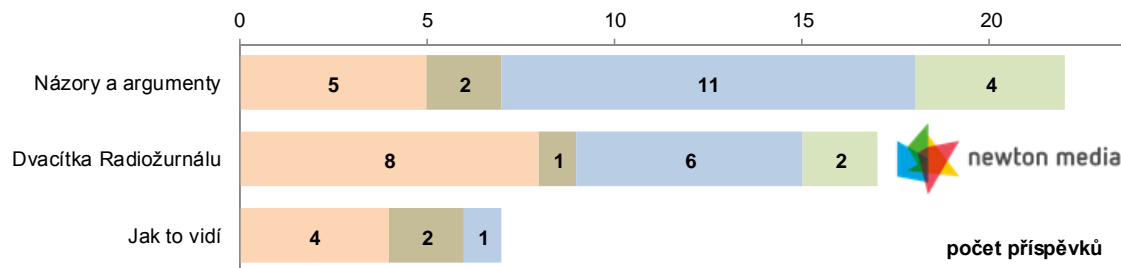
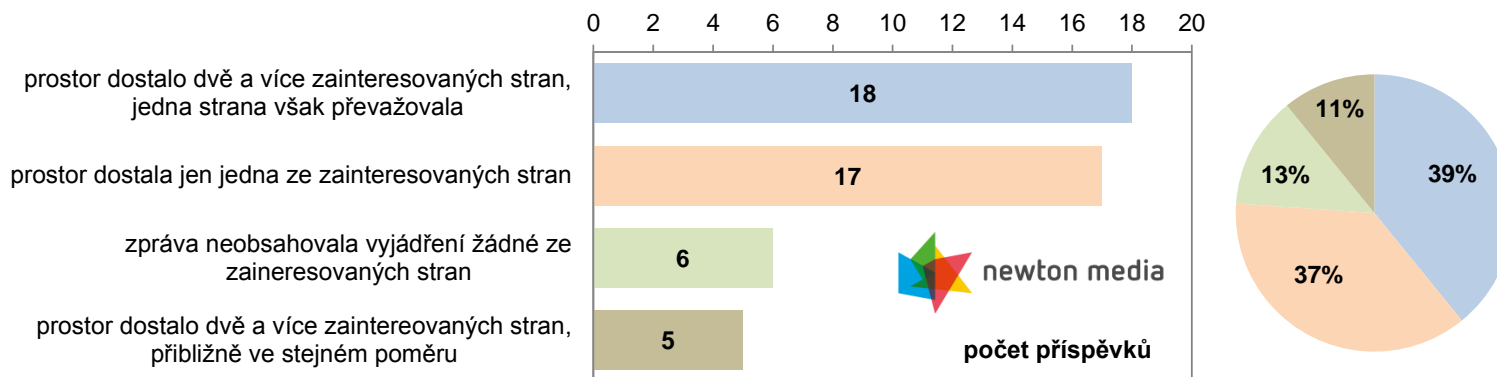

FAKTICITA PŘÍSPĚVKŮ

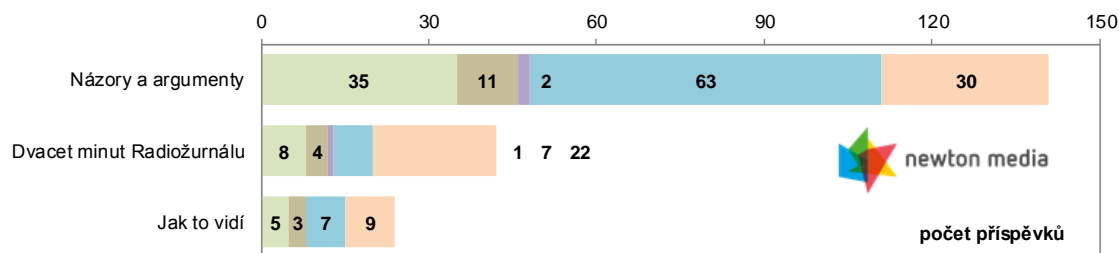
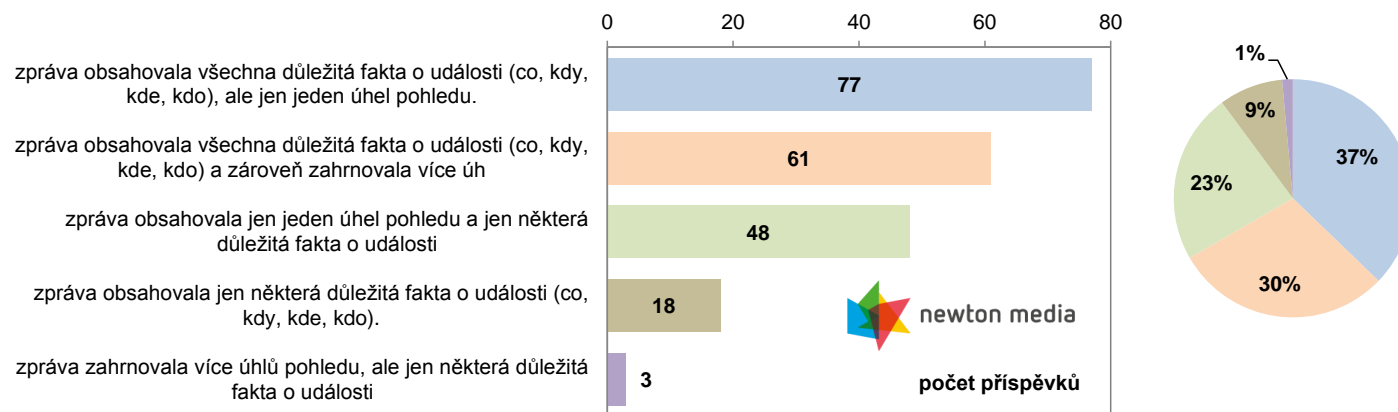
- příspěvek obsahuje jak faktické informace, tak i komentáře/názor
- příspěvek obsahuje pouze faktické informace
- příspěvek obsahuje pouze komentáře/názory

VYVÁŽENOST ARGUMENTACE

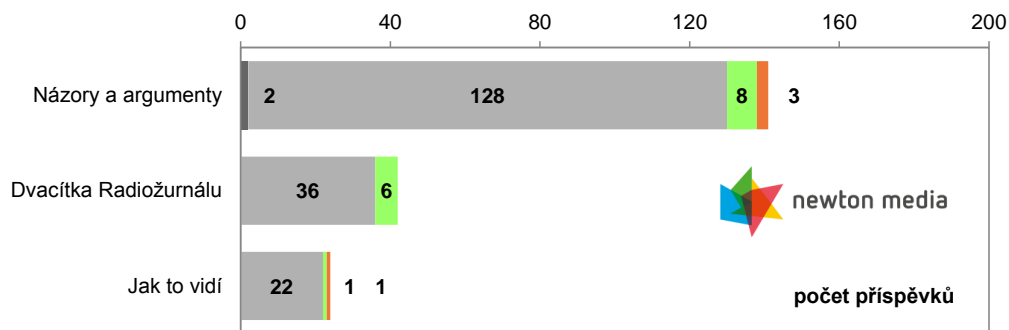
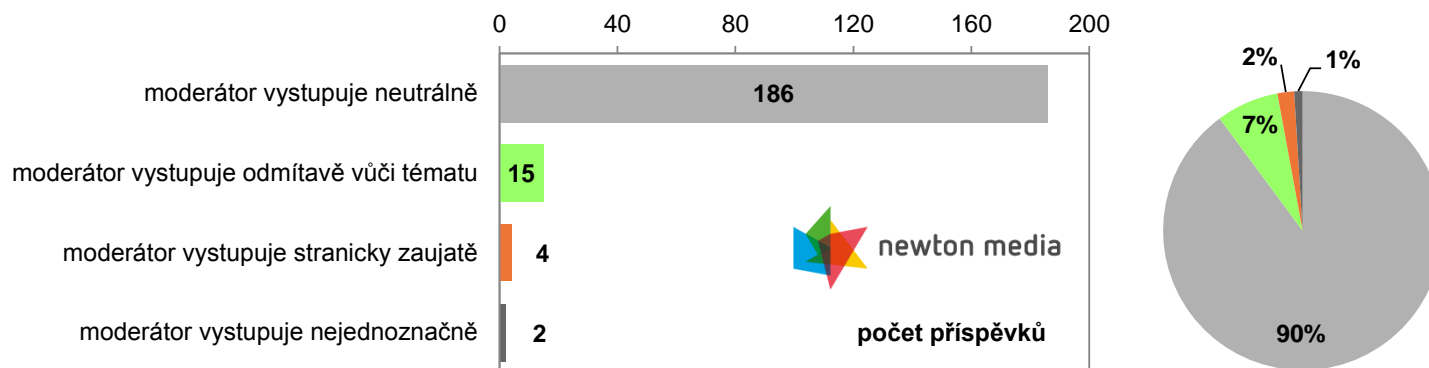
- prostor dostala jen jedna ze zainteresovaných stran
- prostor dostalo dvě a více zainteresovaných stran, přibližně ve stejném poměru
- prostor dostalo dvě a více zainteresovaných stran, jedna strana
- zpráva neobsahovala vyjádření žádné ze zainteresovaných stran

RELEVANCE OBSAHU PŘÍSPĚVKŮ

- zpráva obsahovala jen jeden úhel pohledu a jen některá důležitá fakta o události
- zpráva obsahovala jen některá důležitá fakta o události (co, kdy, kde, kdo).
- zpráva zahrnovala více úhlů pohledu, ale jen některá důležitá fakta o události
- zpráva obsahovala všechna důležitá fakta o události (co, kdy, kde, kdo), ale jen jeden úhel pohledu.
- zpráva obsahovala všechna důležitá fakta o události (co, kdy, kde, kdo) a zároveň zahrnovala více úhlů pohledu

NEUTRALITA VYSTUPOVÁNÍ MODERÁTORA

- moderátor vystupuje nejednoznačně
- moderátor vystupuje neutrálně
- moderátor vystupuje odmítavě vůči tématu
- moderátor vystupuje stranicky zaujatě

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

- **Kvantitativní analýzou** bylo vytipováno **21 příspěvků**, v nichž byla identifikována nějaká forma posunu moderátora od čistě neutrálního způsobu vystupování.
- Tyto příspěvky byly podrobeny **kvalitativní analýze** s cílem popsat a vysvětlit, **jak k tomuto posunu dochází**. Východiskem byl takový analytický přístup, který vnímá situaci v rozhlasovém studiu jako specifickou interakci, v níž se utváří sdílené porozumění, jehož výsledkem je celistvý „příběh“ dané události nebo tématu.
- Celkem byly identifikovány **čtyři odlišné typy situací**, v nichž k zmíněnému posunu docházelo: 1. moderátor sám pojmenovává problémy, 2. moderátor a host vzájemně ovlivňují své názory, 3. moderátor přistupuje k hostům „investigativně“, 4. moderátor přejímá roli komentátora.
- Zatímco v **prvních třech** situacích lze posun ve vystupování moderátora chápat jako **součást jeho role**, ve **čtvrtém** případě se jedná o **vystoupení z této role** a tedy o skutečně problémový moment, a to i z hlediska platných norem.

DŮLEŽITÁ ZJIŠTĚNÍ

- Celkově, s ohledem všechny výše uvedené relevantní kontexty, je z výsledků analýzy patrná snaha ČRo poskytovat vyvážený a objektivní obraz prezidenta Zemana a jím zastávaného úřadu a oddělovat role moderátorů a komentátorů.
- Problémem při posuzování hlavních kritérií – objektivity a vyváženosti – pořadů je jejich **široká definice**, poměrně **volný vztah k žánru publicistiky a chybějící referenční rámec** hodnocení. Řešením může být komparativní analýza – porovnávání za více období či více sledovaných subjektů – osobností, událostí apod.
- Z hlediska hodnocení vyváženosti pořadů ve sledovaném období se jako problém jeví **nedůsledné označování afiliace komentátorů a hostů**. I pro běžného posluchače je pak obtížné orientovat se například v tom, jaké médium či jinou instituci daný mluvčí zastupuje.
- Z hodnocení objektivity se jako nejvíce problematická ukázala situace, kdy došlo u moderátora k **vystoupení z role a převzetí role komentátora**. Jednalo se však pouze o výjimku, k níž došlo v poměrně emocionálně vypjaté situaci.

ZÁVĚR

Děkuji za pozornost.

Vedoucí řešitelského týmu: Mgr. Ivan Vodochodský Ph.D.

T: +420 225 540 504

E: ivan.vodochodsky@newtonmedia.cz

Newton Media, a.s.

Na Pankráci 1683/127a

140 00 Praha 4